

‘Blijvend onderweg met Hem’

We hebben ze in overvloed, namen en beelden voor God. Ze helpen ons om geloven concreet te maken en te bespreken, maar creëren soms ook ruis.

Jozefien VAN HUFFEL

De Vader, de Schepper of de Heer, de Almachtige of de Barmhartige, de Verzoener of de Redder. Mensen hebben tientallen namen voor God. Ze weerklinken in gebeden en gezangen, ze echoën onvermijdelijk in de manier waarop mensen relaties aangaan en naar de wereld kijken. Uit gesprekken en uit interacties in de media, ook in de lezersbrieven die *KERK & leven* ontvangt, blijkt dat die godsbeelden soms behoorlijk ver uit elkaar kunnen liggen. Is het een generatiekwestie? En is het typisch voor rooms-katholieken, of kennen andere christenen dezelfde brede waaier aan namen en eigenschappen?

Karel Jeddens is lid van de Verenigde Protestantse Kerk in België en geeft protestantse godsdienst aan drie scholen in het gemeenschapsonderwijs in Brussel. Net als toen hij zelf op de schoolbanken zat, gaat het vaak om groepen van twee of drie leerlingen. „In een klas had ik er vier dit jaar. ‘Nu kan ik eindelijk groepjes vormen’, grapte ik tegen de directeur.” Kristien Renneboog is leerkracht rooms-katholieke godsdienst aan de Handeschool in Aalst en collega van Jeddens’ echtgenote Saskia Keteelaar, predikante en nu ook leerkracht protestantse godsdienst.

–Met welke godsbeeld groeide u op en door wie kreeg het vorm?

Karel Jeddens•God was in mijn jeugd vooral ver weg. Die afstand creëerde ik zelf. Mijn vader was dominee en God kwam in ons gezin zeker ter sprake, naast alle andere dagelijkse dingen. Het was niet zo dat ik reageerde tegen het godsbeeld van mijn ouders, het liet me veeleer onverschillig. Dat kwam misschien ook omdat ik wilde voorkomen al te zeer het etiket van domineeszoon opgeplakt te krijgen. Dan heb je meteen een voorbeeldfunctie. Toen ik negentien was en moest beslissen of ik mijn belijdenis wilde doen, de protestantse tegenhanger van het vormsel, voelde ik toch de drang om meer te weten over die God. In die mate dat ik ook besliste om er mijn studies aan te wijden, ook al had ik ook veel belangstelling voor geschiedenis.

Kristien Renneboog•Ik ben het eens met mensen die twaalf jaar vroeg vinden voor het vormsel, maar ik herinner me dat ik zelf goed wist waarom ik die dag in de kerk zat. Ik wilde erbij horen, bij die vriendengroep van Jezus. God leerde ik kennen door het geloof van mijn ouders. Na de mis, aan de afwas, bespraken we wat er gezegd was. Mijn moeder was een gevoelsmatige gelovige, mijn vader hield van filosoferen en redeneren en ik was al vroeg ook gefascineerd door het geloof. Ik was een stille leerling, maar in gedachten was ik kritisch, soms opstandig. Onze parochie was vooruitstrevend. Toen de toenmalige bisschop er niet wilde ko-

Karel Jeddens: „Mijn godsbeeld verschilt niet zoveel van dat van leerlingen, het heeft alleen meer pixels.” © Imageselect

men omdat er geen knielbanken stonden, was ik daar eigenlijk trots op. Mijn God was geen God van regeltjes.

„Op dit moment houd ik het liever gewoon bij ‘God’. Beelden vergroten de afstand tot Hem”

Karel Jeddens

–Komt het godsbeeld van leerlingen aan bod in de les?

Karel Jeddens•Niet rechtstreeks, maar in gesprekken duikt het wel geregeld op. Ik vind het meestal niet echt anders dan het mijne. Mijn beeld heeft, door mijn leeftijd, alleen wat meer pixels, het is complexer. Tegelijk ben ik, net zozeer als jongeren, blijvend onderweg met Hem.

Kristien Renneboog•De rode draad van de godsdienstles, zo deed een vorming vorig jaar me

beseffen, is dat je telkens terugkoppelt naar godsbeeld, mensbeeld en wereldbeeld. Ik doe dat nu niet tot in den treure, maar ik ben er me wel scherper van bewust. Uiteraard heeft het woord ‘God’ voor een deel van de leerlingen geen enkele betekenis. Anderen zitten dan weer met een godsbeeld dat voor mij verbazend ouderwets is. Of ze zijn ongelovig, maar menen al op voorhand te weten hoe ik God zie. Om dat beeld dan bij te stellen, moet je zelf goed weten waarvoor je staat, anders kijken de leerlingen dwars door je heen. En collega’s, die soms gelijkaardige ideeën hebben over wat mijn beeld dan wel is, evenzeer.

Karel Jeddens•Zulke gesprekken hebben soms net zo goed plaats in de gang. Dan spreken leerlingen je in het voorbijgaan aan: „Meent u dat nu echt, meneer, dat u gelooft? En hoe werkt dat dan?”

–Welk beeld van of welke naam voor God is u het meest dierbaar?

Kristien Renneboog•De God die Liefde is. Sommige mensen vinden dat maar vaag, maar voor mij is het net heel concreet. Het verbindt het geloof met alles wat ik doe. In mijn gebed vraag ik Hem altijd om kracht om de wereld met liefdevolle ogen te bekijken die dag. Om oprecht te vergeven, om voorbij de fouten van mensen te kijken, om leerlingen lief te hebben en hen nooit slechts te zien als de rumoerige bende pubers die ze op het eerste gezicht lijken. Of het ook gaat om je ge-

dragen weten? Zeker in moeilijke periodes is dat zo.

Karel Jeddens•Op dit moment houd ik het liever gewoon bij ‘God’. Nog niet zo lang geleden had ik wellicht iets anders geantwoord, ‘gerechtigheid’, wellicht ook een veeleer protestants concept. Als je bij elke keuze afweegt of het de juiste is, sta je rechtvaardig voor God. Onlangs ver-

„Soms menen leerlingen al op voorhand te weten hoe ik God zie”

Kristien Renneboog

diepte ik me echter in de tien geboden en bleef ik hangen bij het vierde, dat zegt dat je geen beeltenis mag maken van hetgeen boven in de hemel is. Ik dacht altijd dat dat over standbeelden ging, maar plotseling besepte ik dat het

ook van toepassing is op wat er zich in onze gedachten afspeelt. We bedenken steeds maar allerhande beelden, in een poging om God dichterbij te brengen en tastbaar te maken, omdat we nu eenmaal mensen zijn. Net dat kan echter de afstand tot God vergroten. Met alles wat we bedenken, duwen we Hem verder van ons af. Nu probeer ik het dus te doen zonder namen en beelden. Dat is moeilijk, want ik kan mezelf natuurlijk niet minder mens maken. En misschien denk ik er later weer anders over. Zoals ik al zei, je blijft altijd onderweg.

–Met welke naam of welk beeld heeft u het moeilijk?

Kristien Renneboog•Met het beeld van een strenge God, die veroordeeld en straft. De Almachtige, in zekere zin. Dat beeld is helemaal niet meer van deze tijd en toch lopen jongeren er nog mee rond. En het is een moeilijk beeld om mee om te gaan, want het brengt je meteen bij de vraag waarom een dergelijke God zijn almacht dan niet gebruikt om iets te doen aan alles wat er verkeerd loopt in deze wereld.

Karel Jeddens•Eigenlijk was dat ook een van de kwesties waar ‘onze’ Maarten Luther het lastig mee had, volgend jaar vijfhonderd jaar geleden. ‘Almachtig’, het is een begrip dat vaker wel dan niet verkeerd wordt begrepen.

Kristien Renneboog•God is almachtig omdat Hij ons allemaal sterkt om liefdevol in het leven staan. Dat is een beeld waarmee ik dan weer wel overweg kan.